

Timo Gatto

Huhu.ru

Elämää hyödyllisenä idioottina

Huhu.ru

Elämää hyödyllisenä idioottina

Timo Gatto

Kustannus Gattopardo

Timo Gatto

Huhu.ru

Elämää hyödyllisenä idioottina

© 2023 Timo Gatto

Kannen kuva: Olga Griga

Kannen taitto: Kustannus Gattopardo

Sisuksen taitto: Kustannus Gattopardo

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-4966-1

Ensimmäinen osa

Luku 1

Sairaalat ovat masentavia paikkoja eikä tämä ollut mikään poikkeus. Se oli kuitenkin työpaikka, minne Martti joutuisi seuraavan puolen vuoden ajan tulemaan aamukahdeksaksi joka ikinen arkaamu ja joskus viikonloppuisinkin. Tyylitön tapa hankkia toimeentulonsa, oli eräs kollega lääkärin työtä kuvaillut.

Osaston ovea pidettiin lukittuna. Martilla ei vielä ollut avaimia, joten hän joutui soittamaan summeria. Maski päälle ja näyttämölle. Täydessä iässä oleva hoitaja tuli avaamaan. Heitettyään heit, nimen, lääkärinarvon ja suoritettuaan asiallisen kädenpuristuksen sekä hymyily, Martti marssi päättäväisesti sisään ja suunnisti osaston kansliaan.

Tilan haltuunotto kävi luontevasti. Ensivaikutelma on tärkeä ja hoitajille ei saa syntyä vaikutelmaa, että uusi lääkäri oli pomputeltavissa. Kaikilla lääketieteen alueilla se on tärkeää, mutta erityisesti psykiatriassa.

Kirurgiassa ei ole epäselvyyttä kuka osastolla osaa leikata potilaan vatsan auki, jos sitä tarvitaan. Siihen rooliin ei ole muista ammattiryhmistä pyrkijöitä, ei edes kaikista lääkäreistä. Martin kokemusten mukaan psykiatriassa sen sijaan helposti pääsee valloille näennäinen demokratia.

Pahimmillaan lääkärin rooliksi jää vahvistaa hoitajien keksimä hoitosuunnitelma, lääkityksessä toki lääkärin kantaa useimmiten kysyttiin. Ongelmissa, ikävässä julkisuudessa ja käräjäsaliin lääkäri tietysti kanto seuraukset, silloin vastuunkantajan rooliin ei psykiatriassakaan ollut tunkua.

Historiallisena esimerkkinä vaikuttavasta esittäytymisestä uudella osastolla oli nuoren kirurgian amanuenssin sisääntulon. Juhlien jälkeisenä aamuna hän marssi kansliaan tervehtimään kuten tapana on. Paha olo yllätti kuitenkin välittömästi, ennen ensimmäistäkään kättelyä. Niinpä hän tuli sisään ja sanomatta sanaakaan saman tien oksensi kanslian lavaaariin.

Kaikki olivat hämmästyneitä, kun tuntematon valkotakki ryntäsi sisään ja purki pahoinvointiaan pesualtaaseen. Tilanne kuitenkin selkeni, kun tuo outo mies huuhteli suunsa ja esittäytyi kohteliaasti kaikille kädestä pitäen. Lempinimi Ykä oli nopeasti ansaittu, samoin ainakin yhden lääkärisukupolven kestävä maine. Kun kunnia menee, niin maine sen kun kasvaa.

Martti oli toiminut pitkään terveyskeskuslääkärinä. Valvotut yöt ja päivystyksessä vietetyt viikonloput olivat kuitenkin kypsyttäneet miettimään

muita vaihtoehtoja. Tuumailu kypsyi toiminnaksi yhden erityisen rasittavan päivystysyön jälkeen.

Seuraavana viikonloppuna alkoi muiden erikoisalojen ja työmahdollisuuksien mietintä. Sillä tiellä Martti edelleen oli. Psykiatrinen sairaala oli siinä mielessä varteenotettava työpaikka, että se oli lähellä omaa asuntoa, vain puisto oli välissä. Aamulla ei olisi niin kiire kuin moneen muuhun työpaikkaan mennessä.

Psykiatrinen sairaala ei ollut lääkäreiden ykkössuosikki työpaikkana. Sinne oli helppo saada ensimmäinen sijaisuus. Sen jälkeen oli sijaisuuksia ollut monilla muillakin aloilla. Nyt taas vaihteeksi psykiatriassa

Osastonhoitajana tällä naisten suljetulla vastaanotto-osastolla oli mies. Se oli melko harvinaista, suurin osa sairaanhoitajista oli psykiatriassa naispuolisia, kuten muillakin erikoisaloilla. Häneltä Martti sai avaimet ja työtakki oli valmiina lääkärin kansliassa.

Osastonhoitaja Unto Nihti oli mies paikallaan. Martti oli aiemmalla jaksollaan tutustunut häneen päivystysten yhteydessä. Osasto ei hänen alaisuudessaan päätenyt kaaokseen vauhdikkaina hetkinäkään. Se oli hyvä saavutus ja pitkälti osastonhoitajan ansiota. Miessairaanhoitajan asu koostui valkeista housuista ja lyhyestä valkeasta takista. Runsas valikoima kyniä, ammatin oikeuttamat arvomerkit ja nimilappu sekä maski asiallisesti paikallaan kuuluivat luonnollisesti asiaan.

-Kierto on yhdeksältä, sanoi Nihti. Sinähän taidat osaston muuten jo tuntea. Etkös sinä ollut viime vuonna täällä töissä.

-Näin oli, vastasi Martti. Paikat ovat tutut. Taitaa Heikki olla teillä vielä osastonlääkärinä.

-Ei Heikki meiltä lähde kulumallakaan, hymyili Nihti. Ylilääkärit vaihtuvat mutta Heikki pysyy.

-Taidan vilkuilla paikat läpi ja vähän selailla päätettä ennen kiertoa, jatkoi Martti. Heikkiä ei taida parane häiritä. Nihti vain hymyili tähän kommenttiin.

Osasto oli ennallaan. Ei sairaaloissa sijoitettu visuaalisen viestin uudistamiseen. Osaston kanslia oli kaiken keskellä yhdessä pienen keittiön kanssa. Näiden ympäri kulki käytävä. Sen varrella, viereisen kadun puolella olivat potilashuoneet. Ne olivat kahden tai kolmen hengen koppeja ja lisäksi oli yhden hengen tyhjänä pidetty eristys huone rauhattomille potilaille.

Osaston toisessa päässä oli ruokailutila pöytineen ja tuoleineen sekä tupakkahuone ja ovi parvekkeelle.

Parvekkeen ovi oli yleensä lukossa. Ainakaan pariin vuoteen ei kukaan ollut saanut henkeään pois parvekkeelta hyppäämällä, joku aina kuitenkin yritti. Osaston radio kovalle, pikainen oven käsittely tai ikkunan rikkominen ja menoksi. Päätäväistä ihmistä on vaikea estää ja tällä osastolla oli joukossa myös tosissaan olevia ihmisiä.

Osaston kokeneemmat hoitajat hyppäsivät pystyyn kuin vieteripuput jos joku väänsi osaston radion täysille. Vasta osastolle tulleet olivat aluksi ihmeissään, mutta ajan kuluessa he oppivat tunnistamaan vaaran merkit ja sama refleksi syöpyi myös heihin.

Toisenlaisiakin yrityksiä itsensä tappamiseen oli. Esimerkki epävarmemmasta yrityksestä oli hyppäys päivystävän ensiapupoliklinikan sisäänkäynnin sadekatoksen päältä. Korkeutta oli muutama metri ja saahan siinä jalkansa poikki, jos on saadakseen. Vakava hätähuuto tietysti tämänkin. Valitettavasti huonolla tuurilla hätäänsä huudellessa voi saada henkensä lähtemään. Lääketiede ei kaikessa voi auttaa.

Nyt osastolla oli normaali tilanne viikonlopun jälkeen. Kaikki paikat olivat täynnä ja kolme henkeä oli ylipaikalla. Kierrolla oli tyhjennystä tiedossa. Vähän vaille yhdeksän Heikki ilmaantui osaston puolelle. Takki oli ryppyinen ja maskin asento vähän sinne päin.

-No mutta mitä vanhat silmäni näkevät. Martti on palannut psykiatrian pariin, hän sanoi. Mikä suo meille tämän kunnian.

-Jollain sitä on pakko asuntolainaa maksaa, vastasi Martti. Lapset huutavat nälissään leipää, joten työhalut pysyvät yllä.

-Eikös sinun pitänyt erikoistua tukielinten vaivoihin ja kuntoutukseen, jatkoi Heikki.

-No joo, mutisi Martti. Tuli pikku insidenssi ylilääkärin kanssa ja täytyy jäähdytellä, että saa joskus loput palvelut kasaan. Sinähän tiedät ylilääkärit. Kerron paremmalla ajalla. Mitenkä täällä.

-Samaa, samaa, totesi Heikki. Ylilääkäreitä ravaa nykyisin liikaa osastolla. Mitä ne täällä tekevät. Ovat vain tiellä. Aina täytyy niitä kouluttaa talon tavoille.

Heikillä oli omat, vankat käsitykset talon tavoista ja omat koulutusmenetelmät. Eräs uusi ylilääkäri oli tuoreuttaan arvostellut Heikin diagnoosia mikä ei ollut erityisen viisasta. Ylilääkärillä oli tapana iltapäivällä,

ennen yksityisvastaanotolle lähtöään, pikaisesti käydä osastolla. Heikki oli varannut pitkäaikaisen potilaan kolme paksua kansiota ja ilmoitti että haluaisi keskustella ylilääkärin kanssa diagnoosista, jotta se tulisi varmasti oikein. Siinä sitten meni sen verran aikaa, että yksityisvastaanotto myöhästyi kunnolla. Tämän jälkeen ei Heikin diagnooseista tarvinnut keskustella. Koulutus oli tehonnut.

-Hei. Onkin tosi hyvä, että olet osastolla, Heikki sanoi. Sinähän osaat venäjää. Otin viikonloppuna päivystyksessä sisään venäläisen naisen. Voisit jututtaa vähän paremmin. Jotain vainoamista ja amerikkalaisia ja venäläisiä jutussa vilisi. Muutaman sanan englantia osasi. Matkanjohtaja oli saattamassa. Siinä on sitten viisumi ja muuta sählinkiä tiedossa. Mutta kierretään ensin.

Kierto oli nopea. Heikki tunsu potilaat ja yksi luvattiin kotiin ja kolmelle oli tilaa muilla osastoilla. Potilaspaikkojen tilanne oli taas hallinnassa. Heikki lupasi hoitaa siirtojen paperityöt.

Martti siirtyi kierron jälkeen omaan karun asialliseen huoneeseensa. Kun hän luki venäläisen naisen kertomusta, niin siinä ei ollut juuri tietoja. Nimi passissa oli merkintöjen mukaan Zaija Yokhannova Banhaman. Hän oli tullut suomalaisen oppaan ja venäläisen matkanjohtajan kanssa sairaalaan. Oli hotellissa kieltäytynyt lähtemästä huoneestaan ulos eikä myöskään suostunut palaamaan ryhmän mukana takaisin Venäjälle. Oli ilmeisesti pelännyt amerikkalaisia ja pitänyt matkanjohtajaa amerikkalaisten agenttina tai jotain sellaista.

Ryhmä oli aikataulunsa mukaisesti lähtenyt takaisin kotimaahan ja kun hotellin johto ei ollut muuta keksinyt, hälytti se poliisit ja ambulanssin. Nämä saivat sitten eestiläisen ambulanssimiehen avulla puhuttua Zaijan vapaaehtoisena sairaalaan. Siellä hän oli ollut rauhallinen, eikä edes lääkityksiä ollut tarvittu. Martti katsoi nimeä. Yokhannova. Olisiko suomalainen Juhani isänä. Tuskin. Nimi ei oikein sopinut venäläiseksi.

Tietokoneelta selvisi pienen etsimisen jälkeen, että nimet olivat assyrialaisia. Tätä kansaa oli tullut Venäjälle nykyisen Irakin, Iranin ja Turkin alueelta useammassa vaiheessa. Ensimmäinen kerta 1800-luvulla, kun Venäjän ja Persian välistä rajaa siirrettiin. Tällöin huomasi iso joukko assyrialaisia olevansa Venäjällä, vaikka asuivat edelleen entisissä kodeissaan. Seuraavat isot muutokset tapahtuivat ensimmäisen ja toisen maailmansodan jälkeen. Ennen ensimmäistä maailmansotaa arvioitiin assyrialaisiin kuuluvan alle miljoona ihmistä. Tämän sodan aikana ja sen jälkeen heitä tapettiin eri arvioiden mukaan jotain sadan- ja kolmensadantuhannen välillä. Nykyisin assyrialaisia asuu hajallaan ympäri maailmaa ilman varsinaista kotimaata.

Martti kävi hakemassa naisen kansliaan. Hän oli hoikka, suhteellisen huolitellun näköinen mutta silminnähden hermostunut. Hän vaikutti ilahtuneelta, kun keskustelu käytiin venäjäksi.

-Hyvää huomenta. Minä olen Martti, olen täällä lääkärinä. Mikä on teidän nimenne, aloitti Martti.

-Zaija Yokhannova Banhaman, vastasi nainen. Oletteko todella lääkäri.

-Kyllä olen, vastasi Martti. Tiedätkö missä olette.

-Minulle sanottiin, että tämä on sairaala, ilmoitti nainen. En muista nimeä. Olenko minä sairas? Minä kyllä tiedän asioita, mutta ei kai se ole sairautta.

-Minulle kerrottiin, että olette täällä Helsingissä turistimatalla mutta ette halunnut palata takaisin. Ei se ole sairaus, totesi Martti. Teillä oli ilmeisesti pelkoja, että teille tapahtuisi jotain. Voitteko kertoa siitä.

-Minä tiedän asioita ja siitä ei pidetä, ilmoitti nainen. Näin enteen ja olen siitä kertonut kuten on kirjoitettu. Suuria asioita on tulossa. Sota missä suuri kansa häviää maailmankartalta. Voivat olla amerikkalaiset. Voivat olla venäläiset tai sitten molemmat yhdessä, ellei sitten israelilaiset.

-Meillä on salassapitovelvollisuus, rauhoitteli Martti. Lääkäri ei Suomessa saa kertoa kenellekään keskusteluista potilaan kanssa, vaikka niissä olisi mitä. Emme varsinkaan amerikkalaisille tai venäläisille. Ei kai suomalaisilla olisi mitään syytä tehdä teille pahaa. Jos haluatte kertoa, voin yrittää neuvoa mitä kannattaisi tehdä.

-Enpä tiedä, sanoi nainen epäröiden. Minun pitäisi lukea voiko teihin luottaa.

-Luekaa pois, sanoi Martti. Kyllä minulle sopii.

-Zaija nousi seisomaan, meni Martin taakse ja laittoi kätensä Martin ohimoille muutaman sentin etäisyydelle ja liikutteli sitten hitaasti käsiään pään eri puolilla.

-Ei ainakaan pahoja aikomuksia, sanoi Zaija mietteliäänä ja istui takaisin alas. Sitten puhetta alkoi tulla yhtenä ryöpynä.

-Olen ehkä Džunanan sukua. Joka tapauksessa tiedän asioita. Ymmärrän vanhoja pyhiä kirjoituksia ja muita ennustuksia. On väkeviä ennustuksia, jotka ovat toteutumassa. Minulle on sanottu, että ei kannata kertoa niistä. Mutta miten voi olla kertomatta niin tärkeistä asioista. Ne ovat elämä ja kuolema.

Koko maan kohtalo ja moraali. Olen yrittänyt. Jotkut kuuntelevat mutta eivät usko.

-Vanha sisar sanoi, että amerikkalaiset auttavat levittämään totuutta ja maksavat jos kertoo tulevasta. He ovat minulle jo velkaa. Yritin etsiä amerikkalaisia. Kukaan ei kuunnellut. Utelin vielä vanhalta sisarelta. Hän sanoi, että täytyy löytää oikea amerikkalainen ja kertoa hänelle. Muut eivät tiedä mitään. Amerikkalaiset ovat tyhmiä. Eivät usko ennustuksia. Venäläisille ei voi kertoa. Eivät luota ja tappavat.

-Tulee sota. Suuri sota, jonka laista ei ole aiemmin nähty. Isketään isku, joka on vahva. Piilossa on koston ase, joka on vielä mahtavampi. Mutta ase on isäntä on petollinen eikä iske vaan epäröi. Ehkä on palvonut väärää jumalaa tai kuunnellut väärää ennusmerkkejä. Olen nähnyt tämän isännän unessa useasti. Tunnen hänet missä vain. Sodan jälkeen isännät muuttuvat orjiksi ja vieraat saappaat kulkevat kaikkialla vapaasti ja maailmassa on vain yksi valtias 1000 vuoden ajan.

Martti oli vähän aikaa hiljaa. Kovin suureellisia näkymiä ratkaistavaksi vaatimattomassa lääkärin kansliassa.

-Vaikea tilanne, sanoi Martti hiljaisuuden jälkeen. Mitä itse olitte ajatellut tehdä täällä Suomessa.

-Teillä on täällä enemmän amerikkalaisia, vastasi Zaija. Minun täytyy löytää heistä se, joka tietää. Muuten kaikki sisaret ovat tuhon omat. Totuudenpuhujien Sisarten Konventti on uhattu lopettaa elleimme saa rahaa. Saimme oman luostarin aikanaan lahjoituksena valtiolta, kun kirkkoille annettiin niiden ennen vanhaan käyttämiä rakennuksia. Nykyisin ei mikään ole pysyvää. Kaikki voidaan ostaa ja vanhat paperit voidaan väärentää. Nimikin on nyky aikaan sopimaton.

-Luulen että on vaikea löytää sitä amerikkalaista, joka tietää, sanoi Martti. Antoiko vanha sisar mitään tietoa siitä, ketä pitäisi lähestyä.

-Hän sanoi, että tietäjä on mies, jota ei edes huomaa. Vasta kun hän esittäytyy, voi hänet tuntea. On tunnus minkä vanha sisar muisti. Oikea mies sen tietää.

-Milloin viimeksi tämä tunnus on ollut käytössä, kysyi Martti.

-Viimeksi 80-luvulla, vastasi Zaija. Silloin amerikkalaisia kävi meillä usein vieraina ja rahaa oli paljon. Salassa tietenkin. Vähitellen vierailut vähenivät ja sitten loppuivat kokonaan.

Rouva oli rauhoittunut kertoessaan tarinaansa. Nyt hän alkoi taas näyttää huolestuneelta.

-Miten minulle nyt käy, hän kysyi. Venäläiset varmaan tappavat minut. Lähetystöön on varmaan kerrottu, että olen täällä.

-Voi olla, että on kerrottu, totesi Martti. Mutta ei hätää, eivät he pääse tänne ilman lupaa. Mietitään asiaa. Voitte olla muutaman päivän täällä, jos haluatte, niin ehditte harkita mitä kannattaa tehdä. Viimeistään perjantaina on pakko lähteä.

Nainen nyökkäsi tähän tyytymisen merkinä ja Martti päästi hänet kansliasta osaston puolelle.

Martti mietti asiaa. Nainen oli hermostunut ja kertomus vähintäänkin omituinen. Ei ollut kuitenkaan sellaisia vaikeamman psykiatrisen sairauden merkkejä, että sairaassa pito olisi ollut vastentahtoisesti perusteltua. Oli tullut vapaaehtoisesti, joten olisi vapaa lähtemään. Ei ollut kuitenkaan erityistä kiirettä, ylilääkärin kierto olisi vasta keskiviikkona ja osastolla oli tilaa.

Olihan siinä ihmisellä ongelma ja lääkäri joutuu ratkomaan kaikenlaisia ongelmia. Martti oli oppinut, että osa niistä ratkeaa itsestään, kun malttaa jonkin aikaa odotella. Martti oli selvinnyt nopeasti Zaijasta, joten hän haki Heikiltä kahden toiselle osastolla siirtyvän tiedot ja kirjasi siirtotilanteen. Palkkansa on hyvä ansaita ensimmäisestä päivästä lähtien.

Luku 2

Martti ei yleensä käynyt lounastamassa mutta Heikki kysyi mukaan. Ruokatauko oli hyvä aika vaihtaa kuulumisia. Ruokala oli piharakennuksessa ja siellä sai joskus hyviä jälkiruokia. Martti muisti edelliseltä kerralta mustikkapiirakan. Sitä sai annostella itse omakekoisen vaniljakastikkeen kanssa isolle keittolautaselle. Vaniljakastike oli suuressa metallikannussa, joten makeannälän sai kerralla kuntoon. Tänäpä tosin oli jotain sekahedelmäkiisseliä valmiina pienissä annoskupeissa. Syödessä onneksi ei tarvinnut käyttää maskia.

-Menikö fysiatrian erikoistuminen puihin vai mitä sinä puhelit, kysyi Heikki.

-No tiedäthän ylilääkärit, sanoi Martti. Vanha isokissa Matti Miukunen pitää kaikki alan langat ja erikoistumispaikat näpeissään. On periaatteessa mukava mies. Olin muutaman kuukauden sijaispätikällä talvella ja palveluja ei enää uuvu kuin vajaa pari kuukautta. Sen jälkeen ovat erikoislääkärin paperit

kasassa. Tentti on käyty ja niin edelleen. Miukunen tykkää haastella ja naurattaa jumppareita etukansliassa, kun ei ole parempaa tekemistä. Kerran siinä seisoskeltiin ja jollain jumpparilla oli kuulakärkikynä mennyt jumiin. Ei tullut terä esiin, kun napista painoi. Näytti sitä kaikille ja Miukunenkin yritti sitä korjata mutta ei saanut mitään aikaan.

-Olen joskus aiemmin ihmetellyt tätä rikkinäisen kuulakärkikynän ongelmaa ja purkanut muutaman kynän osiin sitä miettiessä. Vika on yleensä siinä, että alaosan vieteri, joka painaa mustesäiliötä taaksepäin on mennyt vähän kasaan väsyessään ja ei anna tarpeeksi vastusta tälle klikkausmekanismille. Kun avaa kynän ja venyttää vähän vieteriä niin kynä toimii taas.

-Minä otin Miukuselta kynän, avasin sen ja vedin jousta pidemmäksi. Kesti noin 5 sekuntia kun se oli kunnossa. Matti ihmetteli kovaan ääneen, miten ihmeessä tein tuon.

-Mulla on paha tapa, etten osaa pitää turpaani kiinni, jos on hyvä herja sanottavana. Niinpä sen kummemmin tuumimatta sanoin, että kuule Matti. Miten sinä osaat ihmisiä korjata, jos et edes kynää saa kuntoon. Jumppareita juttu nauratti mutta Matti otti oikeasti nokkiinsa ja häipyi omaan kansliaansa.

-Sen jälkeen ei ole tätä tarvittavaa loppusijaisuutta löytynyt mistään. Matti valvoo kaikkien erikoistumispaikkojen jakamista. Minulle ei ole tapahtuman jälkeen herunut enää yhtään jaksoa. Joten tässä sitä ollaan. Teillä oli töitä tarjolla ja olenhan ollut täällä aiemminkin. Jossain vaiheessa mietin psykiatriksi erikoistumistakin. Täytyy katsoa, jospa saisi jostain jonkun oman alan lomasijaisuuden ajan kanssa. Vaikka muutamassa pätkässä, niin tekisi erikoistumisen palvelut loppuun ja erikoislääkärin paperit ulos.

-No nyt sitten yllilääkärin ura saa odottaa, virnuili Heikki.

-Ei työnjohtohommat onneksi kiinnosta, vastasi Martti. Olen sellainen ylipääjohtaja, että oman päään johtamiseen menee kaikki aika. Siinäkin on vaikeutta ajoittain. Ei juuri kiinnosta muiden ongelmat ja muiden työnteke vielä vähemmän.

-Teillä täällä näyttää olevan systeemit suunnilleen samat, Martti tuumi. Ovatko hommat muuttuneet.

-Enemmän joutuu tekemään töitä, vastasi Heikki. Sairauden ja normaaliuden raja liikkuu kovaa vauhtia. Samoin se mikä on totta ja mikä ei. Ennen vanhaan, kun tuotiin sairaalaan ihminen, joka kertoi, että häntä vainotaan ja kuunnellaan seinien läpi, niin ei tarvinnut paljoa miettiä. Paranoidinen sairaus selitti jutut yleensä. Nyt sitten pitäisi tietää vainotaanko

ja kuunnellaanko vai ei. Mistä sen psykiatri voi tietää. Pitäisikö käydä kotona tutkimassa asiaa. No onneksi ongelma ei ole kovin yleinen, selviä tauteja suurin osa on.

-Niin se muuttuu maailma, totesi Martti. Vaikeampaa on päättää, kuka on sairas ja kuka terve. Nykyisin voisi ajatella, että sellainen ihminen on poikkeava, joka ei joskus epäile, että häntä kuunnellaan, kuvataan tai muuten vain tarkkaillaan. Tämähän vaikuttaa jonkinlaiselta la belle indifférence oireelta. Huoleton suhtautuminen ilmeisen vakavaan tilanteeseen. Ihmistä kuunnellaan tai vakoillaan, mutta hän ei välitä.

-Laajennat melko paljon klassista käsitettä, hymähteli Heikki. Näen kyllä pointtisi. Vasta kuukausi sitten osastolle tuotiin tarkkailuun liikemies, joka oli humalapäissään mennyt sekavaksi ja alkanut puhua, että venäläiset aikovat tappaa ja että kuunnellaan kotona ja kuvataan kun liikkuu kaupungilla.

-Kun häntä haastatteli, niin jutussa oli sen verran mahdollista pohjaa, että oli pakko laittaa kotiin. Oli ollut liiketoimia, joista oli jäänyt katkeria kumppaneita. Eivätkä olleet ihan pulmusia. Voi tosin olla, että oli sairaus kehittymässä. Hyvin oli kuitenkin koostanut itsensä, eikä ole sen jälkeen näkynyt.

-Muuten hommat ovat pitkälle samanlaisia. Lääketieteessä ja sairaaloissa ei minua enää ihmetytä mikään, sanoi Heikki. Etkös sinä ollut viimeksi töissä meillä joku pari vuotta sitten. Silloin oli kova osastojen uudelleenjärjestely menossa.

-Muistanhan minä, sanoi Martti. Vastaanotto-osastot piti muuttaa yhteisiksi miehille ja naisille ja muut osastot suunniteltiin jaettavan eri sairausryhmien mukaan tai jotain sellaista.

-Niinpä, tuhahti Heikki. Asian tiimoilta oli kova sählinki, kun uudistusta tehtiin. Vuoden kuluttua sitten päätettiin, että oli tarpeen vielä uudistaa lisää. Silloin taas palattiin oikeastaan entiseen malliin. Tosin osastoille keksittiin uusia nimiä ja vähän henkilökuntaa siirrehtiin. Ei tätä kyllä nyt taas aiemmasta erota. No minulle on ihan sama. Minä olen vain töissä täällä. Täytyyhän johdon jotenkin perustella vähän isompaa palkkaansa.

-Sinulla on ylilääkärinä Mattson, totesi Martti. Sehän on sivistynyt mies.

-Joo, suomenruotsalaisia, sanoi Heikki. On melko avoin uusille jutuille.

-Niin on, sanoi Martti. Yritettiin sen kanssa silloin viime kerralla hoitaa jopa paradoksaaliterapialla. Olin lukenut jonkun kirjan ja olin innostunut

aiheesta. Osastolle tuli rouva, joka oli sitä mieltä, että ei pääse liikkeelle, kun kun on niin huonossa kunnossa. Kaikki somaattiset erikoissalat oli käyty läpi ja ei mitään vaikeaa sairautta löytynyt, joten tuli meille. Ajattelin että kirjan hoitotapa voisi toimia. Rouvalle oli kaikkialla sanottu, että ei ole mitään sairautta löydetty ja että pitää vain lähteä reippaasti liikkeelle niin homma on kunnossa. No rouva meni kuitenkin aina vain huonompaan kuntoon.

-Me sitten lähdettiin ihan päivittäin liikkeelle. Sanottiin rouvalle, että kun on niin huonossa kunnossa niin on parasta, että pysyy kokonaan sängyssä. Tuotiin ruoka sänkyyn ja aluksi ehdotettiin, että syötettäisiin. Vessa tuotiin viereen jne. Aluksi oli vähän vaikea saada koko henkilökunta pysymään samalla linjalla mutta kyllä se sitten toimi. Jos rouva yritti lähteä kävelemään, niin patistettiin takaisin sänkyyn. Viikon verran meni ja rouva käveli ja liikkui osastolla ilman ongelmia ja vaikutti muutenkin hyväkuntoiselta. Muistutin aina kun näin käytävällä, että äkkiä sänkyyn siitä.

-Siirrettiin sitten toiselle osastolla. Siellä ei uskottu meidän edistyselliseen hoitoideaan ja alettiin taas rohkaisemaan liikkumaan ja viikon päästä rouva oli jälleen sängyn omana. En tiedä miten sitten loppu meni. Ei sen jälkeen ole paradokseja kokeiltu. Vaikka toimi ihan odotetusti niin lopputulosta ei voi kehua.

Luku 3

Ensimmäinen työpäivä sujui hitaasti mutta loppui aikanaan. Sitten oli aika huoltotoimille ja kropan muistamiselle. Martilla oli tänään kuntosalipäivä. Siellä oli parasta käydä ennen illallista, niin sai velttoilla loppuillan hyvällä omallatunnolla.

Kuntosalilla kävi kaikenlaista väkeä. Se oli Martin asunnon lähellä, oli suuri ja hyvin varusteltu. Ei kuitenkaan liian hienosteleva, vaan oikeastaan jollain tapaa kodikas. Martti oli käynyt siellä jo useamman vuoden ja kantaporukassa oli paljon hyvän päivän tuttuja. Treenatessa ei juuri kukaan käyttänyt maskia.

Salilla aluksi vilkuiltiin ja jos kävi säännöllisesti, niin naamat tulivat väkisin tutuksi. Jossain vaiheessa varomaton nyökkäys ja sen jälkeen olikin pakko vaihtaa muutama sana sopivassa tilanteessa, ettei vaikuttaisi tyylyltä. Jotain taustatietoja kuten ammatti yms. saattoi pikkuhiljaa selvittää. Jokainen kuitenkin sääteli omaa julkisuuden astettaan, miten parhaaksi katsoi.

Tänään näytti paikalla olevan reportteri ja Ville. Ville oli entinen kehonrakennuksen suomen mestari ja portsari. Reportteri oli toiminut pitkään

Elämä hyödyllisenä idioottina sodan aattona, mitä se on. Rahaa, jännitystä ja kauniita naisia vai outoja tehtäviä, pelkoa ja jatkuvaa epävarmuutta.

Lääkäri Martti Hurjala joutuu tutustumaan tähän sen jälkeen, kun sairaalaan on toimitettu Venäjältä turistimatalla ollut nainen, joka uskoo omaavansa ennustajan lahjoja.

Saattaessaan potilasta takaisin Pietariin hän kuulee, että ennustajia on olemassa kokonainen joukko. Heidät on tuotettu eräänlaisessa ennustajatehtaassa ja suunnitelman tavoitteena on Venäjän hallinnon horjuttaminen rahan ansaitsemisen ohessa. Martti suostutellaan hankkimaan lännestä tukea toiminnalle.

Amerikkalaiset kiinnostuvat asiasta. Martille ei kuitenkaan ole kerrottu kaikkea ja tilanne muuttuu sekavaksi. Tunnelmaa ei helpota paikallinen naispsykiatri, jonka mielestä Martin pitäisi noudattaa kaikessa hänen toiveitaan.

Martti houkutellaan mukaan liiketoimintaan ja huhujen tuotanto yritetään laajentaa nykyaikaan sopivaksi. Venäjän turvallisuuspalveluilla on omat ajatuksensa Martin suhteen. Hänelle ehdotetaan viatonta taidekauppaa lännessä.

Miksi Martti tarvitaan mukaan, mihin sopii suomalainen rehellisyys ja miksi vastakkainasettelun aikana tarvitaan ihmisiä lähentäviä tekoja.

Martti on lastuna maailmanpolitiikan laineilla ja yrittää tehdä parhaansa, vaikka aina ei ole selvää johtaako se mihinkään, ainakaan mihinkään hyvään.